

Силабус курсу (оновлений):

СХІДНОУКРАЇНСЬКИЙ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВОЛОДИМИРА ДАЛЯ

«СТРАТЕГІЧНЕ УПРАВЛІННЯ»

Ступінь вищої освіти:	Бакалавр
Спеціальність:	D3 «Менеджмент»
Рік підготовки:	8
Семестр викладання:	весняний
Кількість кредитів ЄКТС:	3.2
Мова(-и) викладання:	українська
Вид семестрового контролю	іспит

Автор курсу та лектор:

к.е.н., доц., Бучнев Максим Михайлович

вчений ступінь, вчене звання, прізвище, ім'я та по-батькові

доцент кафедри публічного управління, менеджменту та маркетингу

посада

buchnev@snu.edu.ua	+38-066-308-59-05	Viber за номером телефону	За розкладом
електронна адреса	телефон	месенджер	консультації

Анотація навчального курсу

Цілі вивчення курсу:

Метою лекційних та практичних занять за дисципліною:

Мета проведення лекцій: опанування здобувачами знань з концепцій стратегічного управління, формування розуміння процесів стратегічного планування та управління ресурсами підприємства для досягнення конкурентних переваг та підвищення ефективності діяльності.

Мета проведення практичних занять: набуття практичних навичок аналізу стратегічного положення підприємства, розробки стратегічних планів і програм, використання сучасних методів стратегічного менеджменту для оптимізації діяльності підприємства та реалізації його стратегічних цілей.

Метою самостійної роботи за дисципліною розвиток навичок самостійного опрацювання навчальної та наукової літератури, поглиблення знань з окремих тем, підготовка до лекцій і практичних занять; формування здатності до аналітичного мислення, прийняття стратегічних рішень та обґрунтованого представлення власних висновків і пропозицій.

Результати навчання:

Знання: теоретичні та методологічні основи стратегічного управління; сутність, принципи та функції стратегічного управління підприємством; методи стратегічного аналізу зовнішнього і внутрішнього середовища організації; підходи до формування стратегічних цілей і стратегій розвитку підприємства; структуру та зміст стратегічного плану; механізми стратегічного контролю та оцінювання результатів реалізації стратегії.

Вміння: аналізувати зовнішнє та внутрішнє середовище підприємства; визначати стратегічні проблеми та можливості розвитку організації; формувати стратегічні цілі та обирати ефективні стратегії розвитку; розробляти стратегічні плани та програми діяльності підприємства; здійснювати оцінювання результативності стратегічних рішень і

контролювати процес реалізації стратегії для забезпечення довгострокового розвитку підприємства.

Передумови до початку вивчення:

Вивчення дисципліни «Стратегічне управління» базується на знаннях, отриманих здобувачами під час опанування попередніх економічних і управлінських дисциплін, зокрема «Менеджмент», «Економіка підприємства», «Маркетинг», «Мікроекономіка», «Макроекономіка», «Теорія організації», «Управління персоналом», «Інформаційні системи і технології в управлінні». Наявність цих знань забезпечує розуміння основ функціонування підприємства, процесів управління організацією, аналізу зовнішнього та внутрішнього середовища та створює необхідне підґрунтя для формування компетентностей у сфері стратегічного управління.

Мета курсу (набуті компетентності)

Мета викладання дисципліни висвітлення теоретичних і практичних основ стратегічного управління підприємством, формування у здобувачів системних знань та практичних навичок з розробки та реалізації стратегій розвитку організацій, а також освоєння методів аналізу внутрішнього та зовнішнього середовища підприємства для прийняття ефективних управлінських рішень.

Внаслідок вивчення даного навчального курсу здобувач вищої освіти набуде наступних компетентностей:

ЗК 3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу, синтезу – необхідна для стратегічного аналізу підприємства та оцінки альтернатив розвитку.

ЗК 4. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях – для розробки та реалізації стратегічних рішень у конкретних організаційних умовах.

ЗК 5. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності – фундамент для опанування концепцій стратегічного управління.

ЗК 8. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій – для аналізу даних, прогнозування та підготовки стратегічних документів.

ЗК 9. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями – необхідна для постійного оновлення стратегічних підходів та адаптації до змін ринку.

ЗК 10. Здатність до проведення досліджень на відповідному рівні – для стратегічного аналізу, оцінки ринкових тенденцій та внутрішніх ресурсів підприємства.

ЗК 11. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації – критично для управління змінами та впровадження стратегій в умовах невизначеності.

ЗК 12. Здатність генерувати нові ідеї (креативність) – для створення інноваційних стратегічних рішень та конкурентних переваг.

СК 1. Здатність визначати та описувати характеристики організації – необхідна для стратегічного аналізу та розуміння структури підприємства.

СК 2. Здатність аналізувати результати діяльності організації, зіставляти їх з факторами впливу зовнішнього та внутрішнього середовища – для оцінки стратегічних позицій та прийняття рішень.

СК 3. Здатність визначати перспективи розвитку організації – ключова компетентність у стратегічному плануванні.

СК 5. Здатність управляти організацією та її підрозділами через реалізацію функцій менеджменту – для реалізації розроблених стратегій на практиці.

СК 7. Здатність обирати та використовувати сучасний інструментарій менеджменту – важлива для застосування методів стратегічного аналізу та управління.

СК 8. Здатність планувати діяльність організації та управляти часом – необхідна для стратегічного та операційного планування.

СК 12. Здатність аналізувати й структурувати проблеми організації, формувати обґрунтовані рішення – для прийняття стратегічних управлінських рішень.

СК 17. Здатність застосовувати інноваційні технології в менеджменті – для впровадження інновацій та стратегічних змін у діяльності підприємства.

ПРН 3. Демонструвати знання теорій, методів і функцій менеджменту, сучасних концепцій лідерства.

ПРН 4. Демонструвати навички виявлення проблем та обґрунтування управлінських рішень.

ПРН 5. Описувати зміст функціональних сфер діяльності організації.

ПРН 6. Виявляти навички пошуку, збирання та аналізу інформації для обґрунтування управлінських рішень.

ПРН 7. Виявляти навички організаційного проектування.

ПРН 8. Застосовувати методи менеджменту для забезпечення ефективності діяльності організації.

ПРН 9. Демонструвати навички взаємодії, лідерства, командної роботи.

ПРН 10. Мати навички обґрунтування інструментів мотивування персоналу організації.

ПРН 11. Демонструвати навички аналізу ситуації та комунікації у різних сферах діяльності організації.

ПРН 15. Діяти соціально відповідально та громадсько свідомо на основі етичних міркувань, поважати різноманітність та міжкультурність.

ПРН 16. Демонструвати навички самостійної роботи, гнучкого мислення, відкритості до нових знань, критичності та самокритичності.

ПРН 17. Виконувати дослідження індивідуально та/або в групі.

ПРН 18. Володіти методиками аналізу та оцінки показників розвитку об'єктів управління відповідно до принципів сталого розвитку.

ПРН 19. Використовувати сучасні інформаційні технології для обґрунтування управлінських рішень та впровадження інновацій.

Перераховані компетентності є складовими інтегрованої професійної компетентності: «здатність розв'язувати складні завдання і проблеми у сфері стратегічного управління організацією або у процесі навчання, що передбачає проведення аналізу, планування, прийняття управлінських рішень та впровадження інноваційних підходів, а також глибоке переосмислення наявних і створення нових цілісних знань та професійної практики, що характеризується невизначеністю умов і вимог», що пов'язана з дисципліною «Стратегічне управління» в освітній програмі за спеціальністю 073 «Менеджмент».

Структура курсу

№	Тема	Години (Л/ЛБ/ПЗ) за формами навчання	Стислий зміст	Інструменти і завдання
1	Загальна характеристика стратегічного управління. Теоретико-методологічні основи стратегічного управління.	денна 2/0/2 заочна 0,5/0/0,5	Сутність, зміст і значення стратегічного управління в системі менеджменту підприємства. Основні принципи, функції та завдання стратегічного управління. Передумови формування та етапи розвитку стратегічного управління. Сучасні тенденції розвитку стратегічного менеджменту.	Презентації в PowerPoint. Ділові ігри. Практичні вправи. Аналіз ситуацій. Тести. Індивідуальні завдання.
2	Розвиток систем управління організацією та загальна концепція стратегічного	денна 2/0/2 заочна 0/0/0	Еволюція систем управління підприємством. Особливості переходу від оперативного до стратегічного управління. Основні концепції стратегічного управління	Презентації в PowerPoint. Ділові ігри. Практичні вправи.

№	Тема	Години (Л/ЛБ/ПЗ) за формами навчання	Стислий зміст	Інструменти і завдання
	управління організацією.		організацією та їх значення для забезпечення ефективної діяльності підприємства.	Аналіз ситуацій. Тести. Індивідуальні завдання.
3	Модель стратегічного планування.	денна 2/0/2 заочна 0/0/0	Сутність стратегічного планування та його роль у діяльності підприємства. Основні етапи процесу стратегічного планування. Формування стратегічних цілей підприємства та підходи до організації стратегічного планування.	Презентації в PowerPoint. Ділові ігри. Практичні вправи. Аналіз ситуацій. Тести. Індивідуальні завдання.
4	SWOT-аналіз та генерування стратегічних альтернатив розвитку підприємства.	денна 2/0/2 заочна 0,5/0/0,5	Методика дослідження зовнішнього середовища та внутрішнього потенціалу підприємства. Використання SWOT-аналізу як інструменту стратегічного аналізу. Визначення конкурентних переваг підприємства та формування стратегічних альтернатив розвитку.	Презентації в PowerPoint. Ділові ігри. Практичні вправи. Аналіз ситуацій. Тести. Індивідуальні завдання.
5	Вибір стратегії та складання стратегічного плану підприємства.	денна 2/0/2 заочна 0,5/0/0,5	Фактори, що впливають на вибір стратегії розвитку підприємства. Процес формування та вибору стратегічних альтернатив. Структура стратегічного плану підприємства. Методи стратегічного контролю та оцінювання ефективності реалізації стратегії.	Презентації в PowerPoint. Ділові ігри. Практичні вправи. Аналіз ситуацій. Тести. Індивідуальні завдання.
6	Управління стратегічним потенціалом та організація стратегічного управління на підприємстві.	денна 2/0/2 заочна 0/0/0	Поняття та складові стратегічного потенціалу підприємства. Підходи до його формування та використання. Організаційні аспекти впровадження стратегічного управління на підприємстві та забезпечення ефективної реалізації стратегічних рішень.	Презентації в PowerPoint. Ділові ігри. Практичні вправи. Аналіз ситуацій. Тести. Індивідуальні завдання.
7	Вибір стратегічних позицій та моделі стратегічного управління в умовах нестабільного зовнішнього середовища.	денна 2/0/2 заочна 0,5/0/0,5	Підходи до визначення стратегічних позицій підприємства. Моделі стратегічного управління та особливості їх застосування. Формування стратегій розвитку підприємства в умовах нестабільності та невизначеності зовнішнього середовища.	Презентації в PowerPoint. Ділові ігри. Практичні вправи. Аналіз ситуацій. Тести. Індивідуальні завдання.

Рекомендована література

Основна література:

1. Academy of Management Journal. URL: <https://journals.aom.org>
2. Ansoff H. Corporate Strategy. New York: McGraw-Hill, 2017. 251 p.
3. Barney J. Strategic Management and Competitive Advantage. New York: Pearson, 2020. 384 p.
4. Chandler A. Strategy and Structure. Cambridge: MIT Press, 2019. 480 p.
5. Christensen C. The Innovator's Dilemma. Boston: Harvard Business Review Press, 2018. 336 p.
6. David F. Strategic Management: Concepts and Cases. New York: Pearson, 2020. 688 p.
7. Drucker P. Management: Tasks, Responsibilities, Practices. New York: HarperCollins, 2018. 576 p.
8. Drucker P. The Practice of Management. New York: Harper Business, 2017. 358 p.
9. European Management Journal. URL: <https://www.journals.elsevier.com>
10. Grant R. Contemporary Strategy Analysis. Oxford: Wiley, 2021. 480 p.
11. Grant R. Cases in Contemporary Strategy Analysis. Oxford: Wiley, 2020. 432 p.
12. Harvard Business Review. URL: <https://hbr.org>
13. Hill C., Jones G. Strategic Management Theory. Boston: Cengage Learning, 2019. 512 p.
14. Hitt M., Ireland R., Hoskisson R. Strategic Management: Competitiveness and Globalization. Boston: Cengage, 2020. 960 p.
15. Johnson G., Scholes K., Whittington R. Exploring Strategy. London: Pearson, 2019. 832 p.
16. Journal of Business Strategy. URL: <https://www.emerald.com>
17. Kaplan R., Norton D. The Balanced Scorecard. Boston: Harvard Business School Press, 2017. 322 p.
18. Kaplan R., Norton D. Using the Balanced Scorecard as a Strategic Management System // Harvard Business Review. 2007.
19. Kotler P. Marketing Management. New York: Pearson, 2018. 720 p.
20. Mintzberg H. The Strategy Concept I: Five Ps for Strategy // California Management Review. 1987.
21. OECD. Strategic Management in Public Organizations. Paris: OECD Publishing, 2020.
22. Porter M. Competitive Advantage. New York: Free Press, 2017. 592 p.
23. Porter M. Competitive Strategy: Techniques for Analyzing Industries and Competitors. New York: Free Press, 2018. 396 p.
24. Porter M. On Competition. Boston: Harvard Business School Press, 2018. 544 p.
25. Porter M. The Five Competitive Forces That Shape Strategy // Harvard Business Review. 2008.
26. Rumelt R. Good Strategy/Bad Strategy. New York: Crown Business, 2018. 336 p.
27. Strategic Management Journal. URL: <https://onlinelibrary.wiley.com>
28. Wheelen T., Hunger J. Strategic Management and Business Policy. Boston: Pearson, 2018. 864 p.
29. Балабанова Л. В. Стратегічне управління підприємством. Київ: Центр учбової літератури, 2019. 440 с.
30. Господарський кодекс України від 16.01.2003 № 436-IV.
31. Гриньова В. М. Стратегічне управління підприємством. Харків: ІНЖЕК, 2019. 368 с.
32. Державна служба статистики України. URL: <https://www.ukrstat.gov.ua>
33. Дафт Р. Л. Менеджмент. Київ: Основи, 2018. 800 с.
34. Дикань В. Л. Стратегічне управління підприємством. Харків: ХНЕУ, 2020. 300 с.
35. Довгань Л. С. Стратегічне управління. Київ: Центр учбової літератури, 2021. 364 с.
36. Закон України «Про інноваційну діяльність» від 04.07.2002 № 40-IV.
37. Закон України «Про підприємства в Україні» від 27.03.1991 № 887-XII.

38. Закон України «Про розвиток та державну підтримку малого і середнього підприємництва» від 22.03.2012 № 4618-VI.
39. Ілляшенко С. М. Стратегічне управління інноваційним розвитком підприємства. Суми: Університетська книга, 2018. 334 с.
40. Кіндрацька Г. І. Стратегічний менеджмент. Львів: Львівська політехніка, 2019. 406 с.
41. Котлер Ф., Келлер К. Маркетинг-менеджмент. Київ: Хімджест, 2019. 720 с.
42. Мескон М., Альберт М., Хедоурі Ф. Основи менеджменту. Київ: Вільямс, 2017. 672 с.
43. Міністерство економіки України. Офіційний сайт. URL: <https://www.me.gov.ua>
44. Мінцберг Г. Стратегічний процес. Київ: Видавництво Старого Лева, 2020. 512 с.
45. Осовська Г. В. Основи менеджменту. Київ: Кондор, 2018. 664 с.
46. Портер М. Конкурентна стратегія: методика аналізу галузей і конкурентів. Київ: Наш формат, 2020. 424 с.
47. Стратегія сталого розвитку України до 2030 року. Київ, 2020.
48. Томпсон А. А., Стрікленд А. Дж. Стратегічний менеджмент: концепції і ситуації для аналізу. Київ: Вільямс, 2018. 928 с.
49. Хамел Г., Прахалад К. Конкуруючи за майбутнє. Київ: Основи, 2017. 432 с.
50. Цивільний кодекс України від 16.01.2003 № 435-IV.
51. Шершньова З. Є. Стратегічне управління. Київ: КНЕУ, 2018. 384 с.
52. Офіційний сайт Верховної Ради України. URL: <https://rada.gov.ua>

Додаткова література

1. Бланк І. А. Управління стратегічним розвитком підприємства. Київ: Ніка-Центр, 2019. 512 с.
2. Бучнев М.М. Особливості стратегічного управління в умовах динамічного розвитку інтелектуального ринку /Бучнев М.М.// Електронне наукове фахове видання з економічних наук «Modern Economics», №19 (2020), С.35-39.
3. Бучнев М.М. Актуальні питання стратегічного управління пріоритетними напрямками розвитку регіону / М.М. Бучнев, Н.О. Держак, Р.В. Овчаренко // Вісник Східноукраїнського національного університету імені Володимира Даля. – 2020. – № 6 (262). - С. 20-25.
4. Бучнев М.М. Стратегічне управління та інвестиційно-логістична стратегія в умовах війни в Україні: виклики та можливості. / Бучнев М.М., Івченко Є.А.//Вісник Східноукраїнського національного університету імені Володимира Даля № 1 (281) 2024. - С. 64-69. DOI: <https://doi.org/10.33216/1998-7927-2024-281-1-64-69>.
5. Бучнев М.М. Вплив глобалізації на бізнес-стратегії підприємств в умовах воєнного конфлікту /Сучков І.О., Пічкур С.В.// Вісник Східноукраїнського національного університету імені Володимира Даля №6 (286) , 2024 <https://doi.org/10.33216/1998-7927-2024-286-6-15-20>
6. Василенко В. О., Ткаченко Т. І. Стратегічне управління підприємством. Київ: Центр учбової літератури, 2020. 396 с.
7. Герчикова І. Н. Менеджмент. Москва: ЮНИТИ, 2018. 501 с.
8. Ковальчук І. В. Економіка підприємства: стратегічні аспекти розвитку. Київ: Знання, 2019. 420 с.
9. Кузьмін О. Є., Мельник О. Г. Основи менеджменту. Львів: Львівська політехніка, 2020. 352 с.
10. Мельник Л. Г. Економіка підприємства. Суми: Університетська книга, 2018. 864 с.
11. Пономаренко В. С. Стратегічне управління розвитком підприємства. Харків: ХНЕУ, 2019. 320 с.
12. Саєнко М. Г. Стратегія підприємства. Тернопіль: Економічна думка, 2018. 390 с.
13. Фатхутдінов Р. А. Стратегічний менеджмент. Київ: Кондор, 2019. 448 с.
14. Чухно А. А. Сучасні економічні теорії. Київ: Знання, 2017. 510 с.

Інформаційні ресурси:

1. Міністерство освіти і науки України. URL: <https://mon.gov.ua>
2. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського. URL: <https://www.nbuv.gov.ua>
3. Національний банк України. URL: <https://bank.gov.ua>
4. Кабінет Міністрів України. URL: <https://www.kmu.gov.ua>
5. Платформа електронного навчання університету (Moodle). URL: <http://moodle2.snu.edu.ua/>
6. База наукових публікацій Scopus. URL: <https://www.scopus.com>
7. База наукових публікацій Web of Science. URL: <https://www.webofscience.com>
8. ResearchGate – наукова мережа дослідників. URL: <https://www.researchgate.net>

Методичне забезпечення

1. Опорний конспект лекцій з дисципліни «Стратегічне управління» (для здобувачів спеціальності 073 «Менеджмент») /Уклад.: М.М. Бучнев. - Сєверодонецьк: вид-во СНУ ім. В. Даля, 2021. 65 с.

2. Методичні вказівки з підготовки курсових робіт з дисципліни «Стратегічне управління» (для здобувачів спеціальності 073 «Менеджмент») /Уклад.: М.М. Бучнев. - Сєверодонецьк: вид-во СНУ ім. В. Даля, 2019. 33 с.

Оцінювання курсу

Таблиця 1

Бали оцінки за навчальну діяльність - денна форма, 6 семестр

Засвоєння тем занять 1-9	Активність на заняттях	Самостійна робота	Курсова робота	Іспит	Сума
54	6	10	20	10	100

Таблиця 2

Бали оцінки за навчальну діяльність - заочна форма, 6 семестр

Активність на заняттях	Виконання практичних завдань	Виконання і захист курсорової роботи	іспит	Сума
до 20	до 20	до 30	до 30	100

Таблиця 3

Шкала оцінювання національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D		
60-63	E	задовільно	не зараховано з можливістю повторного складання
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	

0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни
------	---	--	---

Політика курсу

<i>Плагіат та академічна доброчесність:</i>	У межах курсу дотримання принципів академічної доброчесності є обов'язковою умовою навчального процесу. Контроль здійснюється за допомогою внутрішньо-університетської системи запобігання та виявлення академічного плагіату. Всі письмові роботи перевіряються на оригінальність із використанням єдиних для всіх здобувачів інструментів - спеціалізованого програмного забезпечення та можливостей електронної системи навчання MOODLE.
<i>Завдання і заняття:</i>	Для ефективного опанування курсу здобувачі повинні: <ul style="list-style-type: none"> - своєчасно відвідувати всі заняття; - не пропускати заняття без поважних причин; у разі хвороби надавати підтвердження з медичного закладу; - активно брати участь у навчальному процесі; - проявляти відповідальність, дисциплінованість та організованість; - виконувати навчальні завдання, визначені викладачем, якісно та у встановлені терміни.
<i>Поведінка в аудиторії:</i>	Під час навчального процесу здобувачі зобов'язані: <ul style="list-style-type: none"> - бути присутніми на заняттях відповідно до розкладу; - залишати аудиторію або відеоконференцію лише з дозволу викладача; - не перешкоджати проведенню занять; - готуватися до занять відповідно до тематики курсу; - дотримуватися встановлених правил та своєчасно проходити всі форми поточного й підсумкового контролю.